

Sammanträde tisdag den 19 december 2023

Konferenscentret på Storforsplan 36 i Farsta centrum, klockan 18.45–20.30

Ledamöter

Laura Roselli (V), ordförande
Olof Peterson (M), 1:e vice ordförande
Joseph Zamani (S), 2:e vice ordförande
Anki Johansson (S)
Kjell Backman (S)
Moa Sahlin (S)
Niklas Aurgrunn (V)
Lisa Carlbom (MP)
Torbjörn Ebérus (M)
Camilla Hane (M)
Leif Söderström (SD)
Rikard Werge (L)
Christer Eriksson (C)

Ersättare

Hans Strandberg (S)
Per Sohrabi (S)
Johanna Mathiasson (V)
Anders Carlsson Lind (V)
Maria Jacobson (MP)
Truls Ljungström (M)
Susanne Larsson (M)

Personalföreträdare

§§ 1–15: Maria Martin, LO (Kommunal), Saime Civas, TCO (Vision), Charlotta Fristedt, Saco (Sveriges Lärare)

Tjänstepersoner

§§ 1–18: Stadsdelsdirektör Gunilla Ekstrand, avdelningschef Therése Grahn, nämndsekreterare Carina Johansson, Pia Sundqvist

§§ 1–15: Avdelningschefer Ingalill Gustavsson, Fredrik Karlsson, Jonas Wilhelmsson, Sara Wrethed

Utses att justera Laura Roselli (V) och Olof Peterson (M)

Dag för justering 19 december 2023

Sekreterare**Ordförande****1:e vice ordförande**

Antal paragrafer: 18 varav paragraf nummer 16–18 under slutet del av sammanträdet.

Antal sidor: 37 varav sida nummer 35–37 under slutet del av sammanträdet.

Innehåll

§ 1 Godkännande av föredragningslistan.....	3
BESLUTSÄRENDEN	4
§ 2 Verksamhetsplan och budget 2024	4
§ 3 Bredda stranden vid Hökarängsbadet	21
§ 4 Sätt upp belysning i lekplatsen mellan Bordsvägen och Getfotsvägen i Gubbängen ..	22
§ 5 Papperskorgar med lock i parkleken Odlarängen i Tallkrogen.....	23
§ 6 Brukarundersökning 2023 inom äldreomsorgens kommunala hemtjänst i ordinärt boende	24
§ 7 Brukarundersökning 2023 inom kommunala vård- och omsorgsboenden.....	25
§ 8 Stadsdelsnämndens pensionärsråd 2024	26
§ 9 Förordnande av tjänsteperson vid stadsdelsförvaltningen avseende begäran om polishandräkning enligt LVU.....	27
§ 10 Ekonomisk månadsrapport november 2023	28
REMISSER OCH YTTRANDEN	29
§ 11 Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40).....	29
ANMÄLNINGSÄRENDEN.....	30
§ 12 Protokoll från pensionärsrådet den 11 december 2023	30
§ 13 Protokoll från Enskede-Årsta-Vantörs, Farstas och Skarpnäcks gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 20 oktober 2023.....	31
§ 14 Ordförandens och stadsdelsdirektörens beslut enligt delegering och övriga anmälningsärenden	32
§ 15 Nämndens frågor och information från förvaltningen	33

§ 1 Godkännande av föredragningslistan**BESLUT**

Stadsdelsnämnden fastställer den av ordföranden föreslagna föredragningslistan för sammanträdet.

BESLUTSÄRENDEN**§ 2 Verksamhetsplan och budget 2024****BESLUT**

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2024.
2. Nämnden överlämnar verksamhetsplan och budget till kommunstyrelsen.
3. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftmedel för lokala åtgärdsprogram för vattenförekomster om 0,4 miljoner kronor.
4. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftmedel för biologisk mångfald om 0,8 miljoner kronor.
5. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftmedel för Högtider och evenemang i fokusområden om 0,5 miljoner kronor.
6. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftmedel för lokalt arbete för demokrati och mänskliga rättigheter om 0,9 miljoner kronor.
7. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för biologisk mångfald om 0,9 miljoner kronor.
8. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för klimatinvesteringar om 0,7 miljoner kronor.
9. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för trygghetsinvesteringar om 1,5 miljoner kronor.
10. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för Stockholm vid vatten om 0,5 miljoner kronor.
11. Nämnden godkänner omslutningsförändringar om 153,6 miljoner kronor.
12. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatenheter enligt tjänsteutlåtandets bilaga 1.
13. Nämnden ansöker om 151 000 kronor för kompetensutveckling enligt tjänsteutlåtandets bilaga 10.
14. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till att höja lokalschablonen för Farsta dagliga verksamhet år 2024 till 174 kr per dag vid heltids närvaro och till 140 kr per dag vid deltid närvaro.
15. Nämnden hemställer hos kommunfullmäktige, förutsatt att ansökan om trygghetsinvesteringsmedel beviljas, att ändra de lokala ordningsföreskrifterna så att de omfattar den nya hundrastgården i Hökarängen (tjänsteutlåtandets bilaga 3.2).

Ärendet

Förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2024 för Farsta stadsdelsnämnd har utformats med utgångspunkt i kommunfullmäktiges mål, riktlinjer, uppdrag och ekonomiska ramar som fastställs i stadens budget för 2024. Förslaget konkretiserar kommunfullmäktiges mål genom att formulera nämndmål, indikatorer och aktiviteter som väntas bidra till att målen uppnås.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2023-12-11.
Dnr FAR 2023/834

Förslag till beslut

Laura Roselli m fl (V), Joseph Zamani m fl (S) och Lisa Carlbom (MP) yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Olof Peterson m fl (M) och Christer Eriksson (C) yrkade att nämnden skulle delvis bifalla förvaltningens förslag och lade därutöver fram ett eget förslag – se Reservation nedan.

Leif Söderström (SD) yrkade att nämnden skulle avslå förvaltningens förslag och lade fram ett eget förslag – se Reservation nedan.

Rikard Werge (L) yrkade att nämnden skulle avslå förvaltningens förslag och lade fram ett eget förslag – se Reservation nedan.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och fann att nämnden hade beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Olof Peterson m fl (M) och Christer Eriksson (C)

- Att delvis godkänna förvaltningens förslag
- Att därutöver anföra:

Moderaterna och Centerpartiet har en gemensam vision för framtiden Stockholm: En modern, frihetlig, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad, med en mångfald av människor, företag och föreningar. Vi bejakar stadens styrkor och särart, och framför allt tror vi passionerat på stockholmarnas potential och möjligheter att var och en och tillsammans forma sina egen framtid och förverkliga sina drömmar.

I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Vi tror på stockholmarnas förmåga och rätt att bestämma över sina egna liv och därför är det också viktigt att alla stockholmare är en del av samhällsbygget och både vill och kan bygga sig en bättre framtid. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Vi står på stockholmarnas sida och har en tydlig målsättning med vår politik, att lösa de problem som stockholmarna upplever. Det är inte ett löfte om att politiken kan lösa alla problem. Men det är ett löfte om att vi ska lösa de problem som bara kan lösas genom politiska beslut. Vi ska värna och utveckla Stockholm och ta vara på dess unika karaktär och skönhet. När staden utvecklas ska det göras med samförstånd med de som bor här.

Vi accepterar aldrig att människor i Stockholm får sin frihet begränsad på grund av

diskriminering, rasism, antisemitism eller otrygghet. Vi arbetar målmedvetet för ökad frihet genom kraftfulla insatser mot den brottslighet som idag orsakar svåra problem i delar av staden och som begränsar människors frihet.

Ordning och reda i stadens ekonomi är en förutsättning för att alla verksamheter i staden ska fungera. Service och omsorg till stockholmarna är utgångspunkten i stadsdelsnämndernas verksamheter, oavsett som den handlar om förskola, äldreomsorg, stadsmiljöarbete eller någon annan fråga som stadsdelsnämnderna tar beslut om.

ETT EFFEKTIVT FÖREBYGGANDE ARBETE OCH EN TRYGG STADSDEL

Enligt stadens senaste trygghetsmätningen så vill tio procent av Farstas invånare lämna stadsdelen på grund av otryggheten. Brott utsattheten i Farsta är hög och det grova våldet har tyvärr visat sig flera gånger i vår del av staden. Att förbättra tryggheten är och det brottsförebyggande arbetet är en av de viktigaste uppgifter Stockholm stad har. Nämndens verksamhetsplan och budget är utformad efter den av fullmäktige beslutade budgeten, varför våra prioriteringar hade blivit annorlunda än de den styrande majoriteten har gjort.

Förra mandatperioden införde den blågröna majoriteten flera arbetsmetoder som visade goda resultat i att förhindra unga från att hamna i och hjälpa dem ifrån kriminalitet. Trefasmetoden visade sig vara en effektiv modell för hur skola, socialtjänst och polis kunde samverka med individen i fokus. Det är bra att detta arbete fortsätter.

Vi hade dock velat se att man hade fortsatt med de *allvarssamtal* som visade sig vara så framgångsrika föregående mandatperiod. Att vid misstanke om att minderårig begått brott inom 48 timmar ha ett samtal mellan den minderåriga, vårdnadshavare, skola, socialtjänst och polis var ett kraftfullt verktyg i att i ett tidigt läge visa på situationens allvar och lättare kunna förhindra att det skedde igen. Ett annat verktyg som har visat sig vara effektivt är socialsekreterare stationerade hos polisen. För närvarande består detta endast av en socialsekreterare en dag i veckan. Detta bör utökas.

Vi ser inte heller att majoriteten satsar tillräckligt på de direkta trygghetsskapande åtgärderna. Alldeles för lite pengar har lagts på trygghetskameror och ordningsvakter. Tidigt i mandatperioden hävdades det att ordningsvakterna skulle anställas ute i stadsdelarna snarare än centralt i staden. Detta skedde aldrig utan 180 kommunala ordningsvakter blev 60. 27 mobila team som arbetade trygghetsskapande ute i ytterstaden blev till 6. I en tid som denna bör de trygghetsskapande ambitionerna öka, snarare än minska. Vi i Moderaterna och Centerpartiet tycker det är bekymmersamt att nuvarande majoritet inte satsar mer på trygghetsbevarande insatser som bland annat övervakningskameror, i den utsträckning som behövs för att skapa en tryggare offentlig miljö. Kameraövervakning kan vid händelser möjliggöra en spårbarhet och troligtvis leda fram till eventuell förövare. Vi moderater och centerpartister vill omfördela nuvarande resurser och prioritera utplacering av kameror för att skapa en tryggare offentlig miljö.

EN EKONOMI MED MEDBORGARFOKUS

I Stockholms stad så får vi detta år en skattehöjning. Detta är något som främst drabbar låginkomsttagare och något som bör ha undvikits in i det sista. Våra partier visar med våra budgetar i fullmäktige att det går att lägga pengar på välfärdens kärnuppdrag.

En tydlig ideologisk linje som lades tidigt i mandatperioden var den att så mycket som möjligt skulle återtats i egen regi. I Farsta planeras tre sådana återtaganden. Sköndals gruppbestäder, förvaltningens parkskötsel och hemtjänstens nattpatrull ska alla återtats och drivas av kommunen själv. I inget av dessa fall så finns det kvalitativa brister som skulle kunna anses befoga ett återtag. En omorganisation av den typen utan anledning kan bara antas bli en dyr och krånglig process. Vi delar inte styrets motstånd mot privata utförare. Det är kvaliteten och våra medborgares nytta som spelar roll och inte driftsform,

EN BRED OCH MÅNGFALDIG FRITID

Goda fritidsmöjligheter för våra invånare gör mycket. En av våra viktigaste fritidstillgångar är vårt rika föreningsliv. Ett aktivt föreningsliv motverkar ensamhet, stärker människor, förgyller vardagen och verkar brottsförebyggande. En av de största utmaningar våra föreningar har är att hitta en lokal. Vi välkomnar att man ska se över förvaltningens egna utbud av lokaler. Detta är dock en fråga som behöver tas mellan förvaltningarna då många av de brukbara lokalerna i Farsta stadsdelsområde sköts av andra förvaltningar.

RENT OCH SNYGGT I PARK OCH MILJÖ

De offentliga miljöerna ska vara rena och snygga. Vårdar vi våra allmänna platser så ökar det både trivseln och välbefinnandet i området. För Farstas invånare är sjön Magelungen en av stadsdelens viktigaste platser. Dess bevarande väcker engagemang och tillgången till sjön är viktig. I många år har sjön gradvis växt igen och det kommer ta tid att permanent vända den negativa utvecklingen. Flera av stadens förvaltningar samt grannkommunen Huddinge behöver samverka för att säkra sjöns framtid. Flera åtgärder har gjorts för att förbättra vattenkvaliteten och den biologiska mångfalden. Problemet är dock inte löst. En tydlig målsättning nämnden bör ha är att vända utvecklingen långsiktigt.

En likvärdig välfärd präglad av valfrihet

Våra förskolor har ett avgörande samhällsuppdrag i att ge barnen de bästa möjliga förutsättningarna. Det är här många möter sitt första sociala sammanhang utanför familjen, utvecklar sin språkförmåga och mycket annat. Det är lovvärt att man framöver vill fortsätta arbetet med att höja inskrivningsgraden i förskolan. För att stärka förskolans språkutvecklande arbete så måste personalen få möjlighet att vid behov stärka sina språkkunskaper. Det är bra med utbildningsinsatserna som görs, men utbildningarnas resultat skulle behöva en tydligare uppföljning då personal vittnar om att utbildningarna inte riktigt fungerar för alla.

Våra boenden och verksamheter för äldre är en väldigt viktig del av staden och Farstas välfärd. I Moderaternas och Centerpartiets Stockholm så ska man kunna åldras med

värdighet och leva i största möjliga frihet även om man behöver det allmännas stöd. När våra brukare berättar vad de efterfrågar och tycker är viktigt så är det förmågan att påverka den verksamhet man bor i eller besöker. Metoderna för de äldres medinflytande är något som behöver utvecklas.

Stadsdelens placerade ungdomar och barn förtjänar en lika bra skolgång som alla andra barn. Enligt tidigare prognos tros endast 57% av placerade barn klara kärnämnen, vilket är en stor skillnad mot 2023 års årsmål om 75%. Tydligare satsningar måste göras för att försäkra att fler klarar kärnämnen nästa år.

Reservation

Leif Söderström (SD)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till Stadsdelsnämnden med en verksamhetsplan utifrån Sverigedemokraternas skuggbudget 2024.
3. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna har i sin skuggbudget för 2024 redogjort för våra visioner, mål och inriktningar. För att genomföra detta ska förvaltningen återkomma till nämnden med en omarbetad verksamhetsplan

Reservation

Rikard Werge (L)

1. Att avslå stadsdelsförvaltningens förslag till beslut.
2. Att uppdra åt stadsdelsförvaltningen att återkomma med förslag till verksamhetsplan i enlighet med vad som nedan anförs.
3. Att därutöver anföra

Verksamhetsplanen för Farsta stadsdelsnämnd har sin utgångspunkt i Moderaternas, Liberalernas, Centerpartiets och Kristdemokraternas gemensamma vision för Stockholms framtid: En modern, frihetlig, trygg och hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och föreningar. Vi bejakar stadens styrkor och särart, och framförallt tror vi passionerat på stockholmarnas potential och möjligheter att var och en och tillsammans forma sina egen framtid och förverkliga sina drömmar.

I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Vi tror på stockholmarnas förmåga och rätt att bestämma över sina egna liv och därför är det också viktigt att alla stockholmare är en del av samhällsbygget och både vill och kan bygga sig en bättre framtid. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Vi står på stockholmarnas sida och har en tydlig målsättning med vår politik, att lösa de problem som stockholmarna upplever. Det är inte ett löfte om att politiken kan lösa alla problem. Men det är ett löfte om att vi ska lösa de problem som bara kan lösas genom politiska beslut. Vi ska värna och utveckla Stockholm och ta tillvara på dess unika karaktär och skönhet. När staden utvecklas ska det göras med samförstånd med de som bor här.

Vi accepterar aldrig att människor i Stockholm får sin frihet begränsad på grund av diskriminering, rasism, antisemitism eller otrygghet. Vi arbetar målmedvetet för ökad frihet genom kraftfulla insatser mot den brottslighet som idag orsakar svåra problem i delar av staden och som begränsar människors frihet.

Ordning och reda i stadens ekonomi är en förutsättning för att alla verksamheter i staden ska fungera. Service och omsorg till stockholmarna är utgångspunkten i stadsdelsnämndernas verksamheter, oavsett som den handlar om förskola, äldreomsorg, stadsmiljöarbete eller någon annan fråga som stadsdelsnämnderna tar beslut om.

Liberalismens viktigaste värdering är frihet

Liberalismens viktigaste värdering är frihet. Det handlar om allas rätt att självständigt - eller i gemenskap med familj, vänner, arbetskamrater eller andra – forma sina liv efter egna önskemål och värderingar. Enligt socialliberalismen, som är den liberala riktning som Liberalerna företräder, har den offentliga sektorn – stat, region, kommun – en viktig roll att spela för att öka friheten. I Stockholm vill vi liberaler i politisk praktik bidra till det.

Oavsett om ens förfäder bott i Stockholm sedan generationer tillbaka eller om man kom hit alldeles nyligen bidrar man till att Stockholm blir en rik stad. I möten mellan människor och kulturyttringar från hela världen utvecklas den stockholmska och svenska kulturen.

I det liberala samhället ska alla, oberoende av funktionsförmåga och boendeområde, men också oavsett könsidentitet, ålder, etnicitet, religiös tro eller kulturell bakgrund, ges förutsättningar att leva ett gott liv.

Stadsdelsnämnderna spelar en viktig roll i den lokala demokratin och principen om att stadens myndighetsutövning ska komma så nära medborgarna som möjligt. Stadsdelsnämnderna har ansvar för merparten av stadens välfärdsverksamhet och har ett stort inflytande på många invånares livskvalitet och livsmöjligheter. Utifrån en bred kompetens ska stadsdelsnämnderna erbjuda en hållbar samhällsservice av hög kvalitet.

Stadsdelsnämnderna ska vara en lokal länk samt ansvara för dialog mellan medborgare, stadens förvaltningsorganisation och förtroendevalda. Stadsdelsnämnderna ska arbeta för att

säkerställa likställigheten över staden i den service som erbjuds stockholmarna inom förskola, äldreomsorg, sociala verksamheter samt lokala kultur- och fritidsverksamheter.

Stadsdelsnämnderna har en central roll i stadens trygghetsskapande arbete. Arbetet innefattar såväl sociala förebyggande insatser som fysiska åtgärder i närmiljön. Stadsdelsnämndernas sociala insatser är avgörande för att ge alla barn en god barndom och en lyckad skolgång. En nära samverkan med lokalpolis, brandförsvaret, det lokala näringslivet, fastighetsägare, föräldrar och föreningar är en förutsättning för trygghetsarbetet. Stadsdelsnämnderna ska prioritera arbetet med att nå målet om att inte ha något särskilt utsatt eller utsatt område inom Stockholms stad, samt delta i arbetet för att motverka det dödliga våldet i kriminella miljöer.

Det är viktigt att stadsdelsnämnderna samverkar nära med andra nämnder, särskilt socialnämnden, utbildningsnämnden, förskolenämnden och äldrenämnden. Vi ser att det behövs tydliga direktiv och budgetuppdrag som berör fler nämnder i det förebyggande trygghetsarbetet. Det är därför oroväckande att majoriteten inte inkluderat utbildningsnämnden i viktiga samhandlingsuppdrag mellan skola och socialtjänst. I flera stadsdelar framkommer det nu att det finns problem med samhandlingen. Då behövs det politisk styrning, inte passivitet.

I många områden i Stockholm saknas tillgång till lokaler för förenings- och kulturlivet. Därför ska majoriteten av stadens skolor iordningsställas för uthyrning. Lämpliga matsalar eller aulor kan efter skoltid bli en resurs för det lokala föreningslivet, t.ex. för styrelsemöten, årsmöten, studiecirkel, dans, drama, musik, bokcirkel. Detta ska ske utan att det belastar skolornas budget eller arbetstid, och kunna bokas via stadens bokningssystem.

Operation Pojke

Den våldsvåg som skakat Stockholm under året har visat att en överväldigande majoritet av de inblandade är minderåriga pojkar. Det handlar om unga pojkar som tillägnat sig värderingar som lyfter fram våld som något manligt och önskvärt. Gemensamt är också att dessa pojkar oftast varit föremål för socialtjänstens insatser under många år. Det är barn vars problembeteenden ofta varit känt sedan förskolan men inte tagits på allvar i tid. Om dessa värderingar inte tas på allvar i ett tidigt skede är risken att problemet bara växer sig större. Det behövs nu en kraftsamling från förskola, skola, socialtjänst, polis och övriga samhällsaktörer för att ta pojkars värderingar och problembeteenden på större allvar. Vi kallar denna satsning för Operation pojke och stadsdelsnämnderna har en central roll i detta arbete.

Skolfrid

Liberalerna har länge drivit frågan om att arbeta med trygghet i skolan genom tydliga ordningsregler, nolltolerans mot kränkningar och förväntansdokument rikade mot elever och

vårdnadshavare. Liberalerna vill se att frågan om trygghet och studiero vidgas till att handla om skolfrid. Skolfrid innebär att eleven ska vara trygg på väg till skolan, i klassrummet, på rasten och när eleven går hem från skolan. Skolfridens upprätthållande är en kontinuerlig process med flera inblandade parter: lärare, ledning, elevhälsa, elever, föräldrar, socialtjänst, polis och andra samhällsaktörer.

Stadsdelsnämndernas roll i upprätthållandet av skolfriden är till exempel att arrangera trygghetsvandringar för skolpersonal, elever och föräldrar i stadsdelen för att identifiera saker i den fysiska miljön som kan förbättras, det kan vara allt ifrån miljön på skolgården till viktiga vägar till och från skolan som elever rör sig på. Vi Liberaler ser även vikten av att modellen Våga anmäla och våga vittna sprids för att inbegripa fler stadsdelar i Stockholm stad.

Barn i samhällets vård

Insatser för att stabilisera skolgången för barn i samhällsvården är grundläggande för att förebygga kriminalitet och sociala problem. I Barnombudsmannens rapport för 2023 omnämns inte placerade barn en enda gång. Det är ett väldigt tydligt tecken på hur osynliggjorda dessa barn är. Mycket mer fokus behöver vara på uppföljning, samt syskon i familjer där ett äldre barn placeras.

Socialtjänstens medansvar för barns skolframgångar måste utvecklas ytterligare. Stockholm måste bli mycket bättre på att se till att barn som är placerade eller omhändertagna också får en fungerande skolgång och stadsdelsnämnderna ta ansvar för att följa upp deras kunskapsresultat. Målet måste vara att barnen faktiskt når upp till kunskapsmålen, när gymnasiebehörighet och även går ut gymnasiet med fullständiga betyg. För barn och unga som samhället omhändertagit är skolgången den viktigaste skyddsfaktorn för framtiden.

Vi efterfrågar systematisk och anonymiserad sammanställning av skolresultat på aggregerad nivå, precis som redan görs för exempelvis nyanlända elever. Vår uppfattning är att de omhändertagna och placerade barnens skolresultat skall följas upp mycket noga, då det är staden som i dessa fall har klivit in som vårdnadshavare. Då är det rimligt att staden följer upp dessa barns skolresultat i alla årskurser.

Systematiken i uppföljningen av barnens skolresultat, hälsa och tandstatus ska komma tillstånd på sådant sätt att nämnderna och kommunfullmäktige kan följa barnens utveckling i såväl tertialrapporter som verksamhetsberättelsen.

Vi ser även vikten av att förbättra eftervårdsarbetet kring unga som placerats på institution. Målsättningen måste vara att ett barn som placeras kommer ut i bättre skick än vid placeringen. Så är det dessvärre inte idag. Om dessa ungdomar inte kan slussas tillbaka in i samhället på ett bra sätt skapar det otrygghet för hela samhället. Att minska risken för att

unga begår de grövsta våldsbrotten efter att en placering avslutats skulle ha avgörande betydelse för att minska den grova kriminaliteten.

Stadsdelsnämndernas har ett särskilt ansvar att prioritera dessa barns behov, samt att särskilt arbeta med att förbereda återslussningen ut till samhället så att inte placeringarna blir förgäves. I Liberalernas reservationsbudget uppdrar vi åt stadsdelsnämnderna att tillsammans med socialnämnden och utbildningsnämnden utveckla rutiner för att säkerställa att utslussning av placerade barn och unga efter placering görs med barnets bästa i fokus och att planering av detta påbörjas direkt när placeringen påbörjas, samt möjliggöra för fortsatt stöd även efter att barnet fyllt 18.

När barn och unga kommer ut från SiS-hem och HVB-hem är det viktigt att de ges förutsättningar att kunna klara sig i skolan. Annars är risken överhängande att behandlingsresultaten blir bortkastade och den sociala problematiken fortsätter. Det måste vara väl förberett när barn som varit placerade kommer tillbaka så att det inte uppstår oordning eller i värsta fall kaos. Det bör också göras en bedömning om eleven som varit på SIS-institutionen kan klara av att vara i den ordinarie skolmiljön eller om det inte är lämpligt.

Vi har fått information från skolor att man inte får tillräcklig bakgrundsinformation om elever som varit placerade på institution. Till exempel saknas ofta information om varför ungdomarna suttit på ungdomshem eller hur deras tidigare skolbakgrund ser ut. Det blir då svårt för skolpersonalen att veta hur de ska arbeta med eleverna. Än värre kan brist på information leda till kontraproduktiva åtgärder, och det inträffar då att eleverna istället snabbt blir hemmasittare. Eleven kan ha omhändertagits av många olika anledningar, till exempel på grund av psykisk sjukdom eller på grund av tung kriminalitet. Beroende på orsak krävs olika arbetssätt och bemötande.

Stadsdelsnämnderna har också ett viktigt arbete i att tillsammans med socialnämnden, utbildningsnämnden och förskolenämnden uppdatera strategin för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet i enlighet med Liberalernas förslag, med särskilt fokus på omhändertagna barn och unga.

Förskola

Förskolan lägger grunden för livet. Att få tillgång till språk, socialt samspel och utvecklande lek ger en god grund för hela skolgången. Förskolorna i Stockholm ska ge alla barn en god omsorg och start i livet. Föräldrar ska känna sig trygga med att förskolan erbjuder en pedagogisk verksamhet av hög kvalitet där varje barn får möjlighet att utvecklas.

Förskolan fyller en särskilt viktig roll för de barn som inte har med sig svenska språket hemifrån. Barn som har gått i förskolan har en snabbare språkutveckling än barn som varit

hemma de första levnadsåren och klarar senare också grundskolan bättre. Av det skälet ska alla barn ges möjlighet och uppmuntras att gå i förskolan.

Ett gott ordförråd är en avgörande faktor, inte bara för en lyckad skolgång, utan också för att kunna ta del av andras känslor och uttrycka sina egna, liksom för ett livslångt lärande. Därför ska förskolorna fokusera på barnens språkutveckling. Barn i behov av särskilt stöd ska upptäckas tidigt och få de stödinsatser som behövs. Övergången till skolan ska utvecklas med fokus på barnens språkutveckling och behov av särskilt stöd för att säkerställa att de får en så god skolstart som möjligt.

För oss liberaler är det självklart att barns uppväxtvillkor och möjligheter inte ska begränsas av könsroller. Det handlar om att öka möjligheterna istället för att begränsa dem, att skapa mångfald för alla barn oavsett kön. Ett aktivt jämställdhetsarbete ska därför genomföras på alla förskolor.

Förskolan har en viktig funktion i det förebyggande arbetet, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Samarbetet mellan förskola och socialtjänst ska fortsätta att stärkas. Insatser för att stärka barns uppväxtvillkor och stödja familjer bör komma redan i förskoleåldern, inte senare när en stor del av barndomen redan passerat. Förskolans rutiner för tidig kontakt med socialtjänsten bör därför utvecklas.

Arbetet kring att motverka negativa maskulinitetsnormer, arbeta mot våld, utveckla förmågan till socialt samspel samt att förmedla sina egna känslor och ta hänsyn till andras integritet måste börja redan i förskolan. Förskolenämnden behöver ges i uppdrag att leda arbetet med att utveckla pedagogiken kring socialt samspel, samtycke, maskulinitetsnormer och känslouttryck i förskolan, och stadsdelsnämndernas förskolor ges uppdraget att implementera det. Rörelseglädje och ett aktivt liv lägger grunden för den livslånga hälsan. Förskolorna ska fortsätta arbeta med att öka barnens utvistelse och rörelse i förskolan.

Förskolans verksamhet är grunden för ett stort ordförråd, vidgade vyer och en bra skolstart för stadens barn. Det är en av stadens viktigaste verksamheter och en avgörande uppgift att bibehålla och öka kvalitén i stadens förskolor.

Barn, kultur och fritid

I Liberalernas Stockholm har alla barn och unga rätt till en trygg och stimulerande uppväxt under goda levnadsvillkor. I stadsdelarna bedrivs angelägen och viktig verksamhet i både kommunal och fristående regi, för att ge alla unga i Stockholm tillgång till ett brett och kvalitativt utbud av fritidsaktiviteter. Detta ska värnas och utvecklas.

Det är angeläget att man i planeringen av verksamheter för barn och ungdomar tar särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Aktiviteter ska

utformas inkluderande för alla och vara fysiskt tillgängliga för barn och unga med funktionsnedsättning. Det ska finnas trygga arenor och verksamheter för flickor och specifika målgrupper så som nyanlända och hbtqi+ personer. Det ska finnas verksamhet och mötesplatser för unga hbtqi+-personer i hela staden, som även är tillgängliga för unga hbtqi+-personer med funktionsnedsättning.

När det gäller parklekar erbjuder Farsta stadsdel åtta parklekar vilket är flest i Stockholms stad. Nyttjandet behöver årligen uppmärksammas och bevakas om det står i relation till användandet av parklekarna som även innebär bemanning av personal. Om personalens funktion blir outnyttjad under hela verksamhetsåret vore det angeläget att se över detta så att behovet matchar det faktiska behovet för varje parklek.

För flertalet ungdomsgårdar i staden är det en självklarhet att tydligt visa visuellt i lokalen att man välkomnar alla ungdomar. Vid besök på en del ungdomsgårdar i stadsdelar i ytterstaden har det framkommit att sådana symboler inte finns. Som orsak har angivits att HBTQI-frågan kan vara känslig både för personal och ungdomar och att man som verksamhet vill förhålla sig neutral. Problemet är dock att det inte är en neutral hållning, utan snarare riskerar att exkludera ungdomar. HBTQI-symboler ska vara en självklar del i stadens barn- och ungdomsverksamheter, även där det inte finns en uttalad HBTQI+verksamhet, just för att synliggöra och normalisera något så självklart, både för berörda minoriteter men även för heteropersoner.

Den öppna fritidsverksamheten ska ha ett nära samarbete med andra aktörer som arbetar förebyggande, så som exempelvis socialtjänsten, civilsamhället och fältassistenter. Kunskap om socialtjänstens uppdrag ska stärkas inom fritidsverksamheterna för att tidigt identifiera barn och unga i riskzon eller som misstänks fara illa.

Äldreomsorg

I Liberalernas Stockholm är vi individer hela livet. Även när vi behöver stöd och hjälp från andra har vi rätt till respekt för våra behov, våra livsval och våra intressen. Kvalitet, valfrihet och mångfald är en självklarhet.

Stockholm ska ha en tillgänglig äldreomsorg med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål. Äldreomsorgen ska ha den äldres individuella behov och önskemål i fokus samt präglas av kontinuitet och hög kvalitet i alla insatser. Äldreomsorgen ska främja en hög livskvalitet för den enskilde, oavsett hälsotillstånd och ålder. Alla äldre ska få en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan och individuella behov och förutsättningar ska beaktas. Fler fasta anställningar, ökad kontinuitet och större möjligheter till kompetensutveckling krävs. Den medicinska kompetensen måste öka.

Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att det finns en mångfald av boendeformer och att de äldre som behöver komma till ett äldreboende får göra det i tid.

De anhörigas situation måste särskilt uppmärksammas och ambitionerna höjas i enlighet med det program för anhörigstöd inom socialtjänst och äldreomsorg som infördes under Liberalernas tid vid makten.

Ofrivillig ensamhet är ett stort hälsoproblem i vårt samhälle, något som blivit än mer tydligt i och med pandemin. Många äldre har levt i långvarig isolering. Genom samverkan med civilsamhället ska staden arbeta för att bryta social isolering och ge möjlighet för människor att träffas. Det ska finnas träffpunkter och möteslokaler som är öppna även på somrar och storhelger. Vidare ska hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser fortsätta prioriteras och utvecklas. Alla äldre på vård- och omsorgsboenden ska erbjudas dagliga sociala aktiviteter och utvistelser. Den enskilde ska ha stora möjligheter till påverkan och inflytande kring sin vardag. Äldreomsorgen ska utgå från ett jämställdhetsperspektiv och uppmärksamma äldre som utsätts för våld i nära relationer.

Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta med att förebygga ofrivillig ensamhet. Genom satsningar Matvänner ska äldre personer i Stockholm erbjudas möjligheten att köpa och äta mat på det lokala äldreboendet en gång i veckan tillsammans med andra personer i närområdet.

Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna kontinuerligt se över hur måltider och måltidsmiljö kan förbättras. Maten ska vara god och näringsrik och måltidsupplevelsen lustfylld. Den enskilde ska ha möjlighet att påverka vad som serveras. Det ska fortsatt vara möjligt att få hjälp med matlagning i hemmet i stället för matlådor. För att måltiden ska få ett socialt innehåll ska fler äldre kunna få äta i sällskap med andra, exempelvis på en social träffpunkt, i samarbete med föreningslivet eller som en biståndsbedömd insats. I detta arbete är matlyftet en viktig insats.

Strategisk kompetensförsörjning är prioriterat inom äldreomsorgen. Det är angeläget att staden arbetar systematiskt med såväl kompetensutveckling av befintliga medarbetare och rekrytering av nya medarbetare för att möta kommande behov av en mer kvalificerad vård och omsorg. För att kunna möta och hjälpa dem som behöver stöd från stadens äldreomsorg måste chefer och medarbetare fortsätta utveckla sina kunskaper samt ges en bra och hållbar arbetsmiljö och goda förutsättningar att utföra sitt arbete.

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Alla stockholmare oavsett funktionsförmåga ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Så långt som möjligt

ska var och en, utifrån sina förutsättningar och önskemål, kunna leva ett självständigt liv och ha en sysselsättning, ett arbete att gå till eller studera.

Stockholm ska vara en levande och socialt hållbar stad, där alla är delaktiga i samhällsutvecklingen utifrån sina egna förutsättningar. Funktionsnedsättning ska aldrig vara ett hinder för att någon ska kunna utvecklas och leva det liv som den önskar. Staden och välfärden ska byggas utifrån tillgänglighet och delaktighet från början. Hinder för en tillgänglig stad ska avlägsnas.

Personer med funktionsnedsättning ska kunna delta fullt ut i samhället på lika villkor som övriga stockholmare. Utgångspunkten ska vara att funktionshinder inte är en egenskap hos individen utan uppstår i relation till den omgivande miljön. Insatserna ska ge stöd vid funktionsnedsättning och kompensera brister i samhällets tillgänglighet och andra hinder för delaktighet, självständighet och självbestämmande. Detta kräver personal med hög kompetens som kan ge ett gott bemötande och omsorg med god kvalitet. Därför är det viktigt att stadsdelsnämnden fortsätter certifiera personalen i det pedagogiska ramverket och fortsätter arbeta utifrån färdplanen för en enhetlig yrkestitulatur.

Samtliga insatser ska anpassas till den enskildes individuella behov och utformas så att de är tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv. All information och kommunikation under handläggningen och genomförandet av stöd och insatser ska vara tillgänglig och individuellt anpassad.

Rätten till kultur, vidgade vyer och det fria ordet gäller alla i staden. Liberalerna föreslår en kulturbonus enligt Kulanpremiens modell där personer inom LSS målgrupp får rabatterat inträde till kulturaktiviteter, på samma sätt som gäller inom förskolan och äldreomsorgen.

Jämställdhets- och barnrättsperspektivet ska beaktas och anhöriga ska få det stöd de behöver. Ledsagning och personlig assistans ska vara flexibla insatser så att alla kan delta i samhällslivet på lika villkor. Biståndsbedömningen ska vara rättssäker och likställig och den enskilde ska ha möjlighet att påverka de insatser som ges.

Individ- och familjeomsorg

I Liberalernas Stockholm kan alla stockholmare utvecklas utifrån sina förutsättningar och drömmar. Den som behöver hjälp under en period ska få det stöd man behöver för att sedan kunna leva ett självständigt liv, utan myndigheters inblandning. Socialtjänsten ska uppmärksamma alla barn och vuxna som kan behöva stöd och så tidigt som möjligt erbjuda en modern och rättssäker socialtjänst med evidensbaserade insatser som brukarna efterfrågar. Socialtjänsten ska vara likvärdig och tillgänglig oavsett var i staden man bor.

Den falska ryktesspridning som sker om socialtjänsten i Sverige är helt oacceptabel. Socialtjänsten har samtidigt en viktig uppgift att jobba folkbildande kring den välfärdsservice som socialtjänsten erbjuder, sin roll i samhället och skapa förtroende bland invånarna. Socialtjänsten ska därför utveckla det uppsökande arbetet och finnas närmare medborgarna i deras vardag, bland annat ute på förskolor, skolor, familjecentraler etc. Mer teambaserade, tvärprofessionella och individcenterade arbetsätt ökar möjligheterna att snabbt komma in med insatser. Det är också viktigt att socialsekreterarna alltid ges fullt stöd av stadsdelsförvaltningens chefer och säkerhetsansvariga när de behöver fatta svåra beslut i komplexa ärenden. Hot, våld och trakasserier kan aldrig accepteras.

Alla barn har rätt till goda uppväxtvillkor och inget barn ska behöva uppleva våld eller förtryck. I nära samarbete med barn och föräldrar ska socialtjänsten säkerställa att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver. Socialtjänsten ska i nära samverkan med socialnämnden och övriga aktörer minska risken för att barn och unga dras in i kriminalitet samt verka för att fler personer lämnar kriminalitet. Stöd till brottsutsatta och vittnen ska utvecklas.

Att stödja föräldrar är en av de viktigaste insatserna som samhället kan göra för att undvika att barn utvecklas negativt. Kommunen arbetar aktivt med att stödja föräldrar genom föräldrastödsprogram, föräldrarådgivning, hembesöksprogram och familjecentraler.

Skolan är den främsta skyddsfaktorn för unga människors liv och framtida livschanser och socialtjänsten ska stötta skolans lärande uppdrag. Därför måste samverkan mellan skolan, socialtjänsten och polisen stärkas för att tidigt identifiera barn i riskzon, följa upp orosanmälningar samt stabilisera barns och ungas skolgång. De skolsociala teamen spelar en nyckelroll i denna samverkan och teamens kontakter med utredningsenheterna hos socialtjänsten ska stärkas. Deras arbete ska vidare förstärkas med hjälp av statsbidragen på området. Stadsdelsnämnderna ska därutöver särskilt följa upp skolresultaten hos barn och unga i samhällets vård.

Vi vill återföra allvarssamtalen inom 48 timmar, detta då det behöver ske en snabb reaktion när unga begår sitt första brott. Istället för att lägga ner allvarssamtalen hade majoriteten kunnat arbeta för att involvera föräldrarådgivare och fältassistenter, samtidigt som polisens medverkan i samtalen behövt förbättras.

För att öka den vuxna närvaron och tryggheten i de miljöer där ungdomar vistas finns fältassistenter som genom uppsökande verksamhet tidigt fångar upp och förhindrar att ungdomar söker sig till miljöer präglade av missbruk och kriminalitet. Det är viktigt att det uppsökande arbetet sker i nära samarbete med skola, föreningsliv, polis, näringsliv och civilsamhället.

Kommunen har det yttersta ansvaret för att personer med missbruksproblem får den hjälp och vård som de behöver för att komma ifrån missbruket. Socialtjänsten har ett stort ansvar för att motverka hemlöshet. I det förebyggande arbetet ingår vräkningsförebyggande arbete i samverkan med övriga aktörer.

Personer med psykisk funktionsnedsättning ska få stöd med att utifrån sina förutsättningar delta i samhällets gemenskap samt ha ett arbete att gå till. Samverkan med psykiatri är viktig för att på bästa sätt tillgodose den enskildes behov av stöd och insatser. Därför ska det pågående utvecklingsarbetet med Region Stockholm och Storsthlm utifrån Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård fortsätta.

Stockholm ska vara en jämställd stad där ingen begränsas på grund av sitt kön och där alla ska ha makten över sina egna liv. Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska motverkas och våldsutsatta ska få det skydd och stöd som de behöver. De som har blivit tvungna att bryta med sin familj ska få stöd och hjälp att skaffa sig ett nytt nätverk och ett nytt liv efter en placering på skyddat boende. Kommunen har en skyldighet att stötta brottsutsatta, och då särskilt vuxna och barn som är eller har varit utsatta för våld av närstående eller övergrepp i rättsak. Att förändra beteendet hos våldsutövare är viktigt för att förebygga våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck och kommunen har en skyldighet att verka för att den som utsätter eller har utsatt en närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende.

En viktig uppgift för socialtjänsten är att tillsammans med civilsamhället, goda krafter och andra myndigheter verka för att stärka förtroendet. Hos vissa grupper finns en utbredd misstro mot socialtjänsten, vilket gör att familjer inte söker hjälp när de borde, och att barn, unga och föräldrar inte får det stöd de har rätt till. Detta är ett samhällsproblem som måste tas på större allvar och bemötas mer systematiskt utifrån den lokala situationen, med hjälp av personer och kanaler som medborgarna litar på.

För att kunna möta och hjälpa dem som behöver stöd från socialtjänsten måste medarbetarna ges en bra arbetsmiljö och goda förutsättningar att utföra sitt arbete. Staden ska fortsätta arbeta i enlighet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndsbedömare. Hot och våld mot socialtjänstens medarbetare ska alltid tas på största allvar.

Stadsmiljöverksamhet

Stadsdelsnämnderna ska arbeta för parker, natur- och kulturresevat och naturområden med hög kvalitet och ökad biologisk mångfald samt förbättrade förutsättningar för vistelse, gående och cyklister. Den gemensamma stadsmiljön ska vara välskött, tillgänglig och trygg i hela Stockholm. I takt med att staden växer ökar användning av grönområden och parker, vilket ställer högre krav på stadsdelsnämndernas skötsel och underhåll.

Tillgänglighetsfrågorna ska genomsyra verksamhetsplaneringen och vara en naturlig del i det dagliga arbetet. Stadsdelarnas trygghetsarbete skall vara högt prioriterat, med aktiv platssamverkan med andra aktörer.

Stadsmiljöverksamheten spelar stor roll för medborgarnas upplevelse av närmiljön och det lokala perspektivet skall tillvaras i stadsdelsnämndernas dagliga arbete. Utveckling av stadsdelen skall ske i nära samarbete med andra nämnder.

Ekonomiskt bistånd

I Liberalernas Stockholm får alla stockholmare den hjälp som behövs för att kunna stå på egna ben och leva ett självständigt liv. Stadsdelsnämnderna ska genom individuellt utformade insatser ge personer med ekonomiskt bistånd stöd att bli självförsörjande. Insatserna ska syfta till att hjälpa personer att snabbt nå egen försörjning för att undvika långvarigt behov av bistånd.

All utredning inom ekonomiskt bistånd, liksom bedömning och tillgång till insatser, ska ske med hög rättssäkerhet och utifrån likabehandlingsprincipen. Arbetet ska vara snabbt och effektivt med regelbundna avstämningar, samt grunda sig på tillit och respekt för människors självbestämmande och integritet. Barns behov och situation ska särskilt uppmärksammas. Arbetet ska ske i nära samverkan med stadens arbetsmarknadsverksamheter. Samtliga stadsdelsnämnder ska använda evidensbaserade instrument. Systematiska välfärdsbrott ska motverkas.

Det är viktigt att arbetet mot felaktiga utbetalningar och fusk fortsätter. Risken är annars att resurser tas från de som allra mest behöver dem och istället går till att finansiera organiserad brottslighet.

Arbetsmarknadsåtgärder

Jobbtorg Stockholm fortsätter att vara huvudarenan för stadens arbetsmarknadsåtgärder, medan socialtjänsten i stadsdelarna hjälper individer med arbetsförberedande åtgärder.

Många utrikesfödda kvinnor nås inte av samhällets integrationsinsatser. Det kan inte vara så att arbetsmarknadsåtgärder systematiskt nyttjas av män i större utsträckning och att kvinnor inte kommer i arbete eller egenförsörjning. Därför ska stadsdelarna särskilt fokusera på att stärka arbetet med insatser riktade mot kvinnor så att de får del av samhällets stöd.

Stadsdelsnämndernas huvuduppgift är att i enlighet med stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser stötta personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa och erbjuda dem individuellt utformat stöd i syfte att höja aktivitetsnivån, stärka hälsan, motivera och förbereda inför en arbetsmarknadsinsats.

Stadsdelarna har också en viktig uppgift att tillhandahålla feriejobb för stadens ungdomar. Feriejobb ger en första lön, referenser och en första kontakt med arbetsmarknaden. Arbete för ungdomar är också en viktig trygghets- och integrationsskapande åtgärd. För att fler ungdomar ska få en meningsfull fritid vill Liberalerna att det ska bli möjligt att få feriejobb även på helgerna. Den vägledande principen för feriejobben är att de ska vara meningsfulla och ge viktiga erfarenheter inför ett kommande arbetsliv.

I övrigt hänvisar vi till vår budgetreservation i kommunfullmäktige.

§ 3 Bredda stranden vid Hökarängsbadet

Anmälan av medborgarförslag, för nämndens ställningstagande om beredning

BESLUT

Stadsdelsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda ett medborgarförslag från Johnny Widell om att bredda stranden vid Hökarängsbadet.

Ärendet

I ett medborgarförslag föreslår Johnny Widell att stranden vid Hökarängsbadet breddas. Förvaltningen föreslår att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda förslaget och återkomma med ett förslag till svar vid ett senare sammanträde.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2023-11-27.
Dnr FAR 2023/910

Förslag till beslut

Ordföranden yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

Olof Peterson m fl (M), Rikard Werge (L) och Christer Eriksson (C) anmälde ett särskilt uttalande.

Särskilt uttalande

Olof Peterson m fl (M), Rikard Werge (L) och Christer Eriksson (C)

Vi i Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet ser positivt på att medborgarförslaget utreds, och vill därtill föreslå att en eventuell utbyggnad av stranden bör kombineras med andra investeringar för att höja trivseln vid Hökarängsbadet och i Drevviken. Hökarängsbadet är idag populärt men är ofta nedskräpat och otrevligt. I den mån arbete ändå måste göras, och miljön därmed störs, kan man ta tillfället i akt att göra även andra åtgärder.

§ 4 Sätt upp belysning i lekplatsen mellan Bordsvägen och Getfotsvägen i Gubbängen

Anmälan av medborgarförslag, för nämndens ställningstagande om beredning

BESLUT

Stadsdelsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda ett medborgarförslag om att sätta upp belysning i lekplatsen mellan Bordsvägen och Getfotsvägen i Gubbängen.

Ärendet

I ett medborgarförslag föreslås att stadsdelsnämnden sätter upp belysning i lekplatsen mellan Bordsvägen och Getfotsvägen i Gubbängen. Förvaltningen föreslår att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda förslaget och återkomma med ett förslag till svar vid ett senare sammanträde.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2023-11-27.

Dnr FAR 2023/911

Förslag till beslut

Ordföranden yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

§ 5 Papperskorgar med lock i parkleken Odlarängen i Tallkrogen

Svar på medborgarförslag

BESLUT

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på ett medborgarförslag från Lisa Löfgren om papperskorgar med lock i parkleken Odlarängen i Tallkrogen.
2. Stadsdelsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att installera fågelkedjor på skräpkorgarna i parkleken Odlarängen i Tallkrogen.

Ärendet

I ett medborgarförslag föreslår Lisa Löfgren att papperskorgarna i parkleken Odlarängen i Tallkrogen ska förses med lock. Detta skulle förhindra att fåglar drar ut matrester och skräp på marken, vilket även lockar råttor till parken. Förvaltningen håller med om att det inte är bra om fåglar drar ut matrester och annat skräp ur parkens skräpkorgar. Hamnar något ätbart på marken är risken stor att skadedjur som råttor dyker upp vilket självklart är otrevligt. Istället för lock föreslår förvaltningen att skräpkorgarna förses med så kallade fågelkedjor av metall.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2023-11-20.

Dnr FAR 2023/731

Förslag till beslut

Ordföranden yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

§ 6 Brukarundersökning 2023 inom äldreomsorgens kommunala hemtjänst i ordinärt boende**BESLUT**

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av 2023 års brukarundersökning inom äldreomsorgens kommunala hemtjänst i ordinärt boende.

Ärendet

Stockholms stad utvärderar regelbundet insatser och service till invånarna genom brukarenkäter. Det är Socialstyrelsen som årligen utför undersökningen Vad tycker de äldre om äldreomsorgen i hela landet. Förvaltningen redovisar i detta ärende resultatet av 2023 års undersökning avseende kommunal hemtjänst i ordinärt boende i Farsta.

Undersökningens resultat visar att kunderna i hög utsträckning känner förtroende för den kommunala hemtjänstens personal och tycker att de blir bemötta på ett bra sätt. Resultatet används som en del i förvaltningens systematiska kvalitetsarbete och handlings- och åtgärdsplaner utarbetas för enheterna. Resultatet redovisas samlat för de båda enheterna. I flera frågor skiljer sig resultatet åt mellan enheterna vilket gör att de i sina åtgärds- och handlingsplaner kommer att fokusera på olika områden.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2023-11-28.

Dnr FAR 2023/805

Förslag till beslut

Ordföranden yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

§ 7 Brukarundersökning 2023 inom kommunala vård- och omsorgsboenden

BESLUT

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av 2023 års brukarundersökning inom kommunala vård- och omsorgsboenden.

Ärendet

Stockholms stad utvärderar regelbundet insatser och service till invånarna genom brukarenkäter. Det är Socialstyrelsen som årligen utför undersökningen. Vad tycker de äldre om äldreomsorgen i hela landet. Förvaltningen redovisar i detta ärende det samlade resultatet av 2023 års undersökning avseende vård- och omsorgsboenden i egen regi. I vissa frågor skiljer sig resultatet åt mellan enheterna vilket gör att de i sina åtgärds- och handlingsplaner delvis kommer att fokusera på olika områden.

Undersökningen visar att en hög andel av de svarande är nöjda och trygga med sitt boende samt att de har stort förtroende för personalen. Identifierade utvecklingsområden är måltidssituationen, aktiviteter samt vart man ska vända sig med synpunkter och klagomål. Resultatet används som en del i förvaltningens systematiska kvalitetsarbete och handlings- och åtgärdsplaner utarbetas.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2023-11-28.

Dnr FAR 2023/878

Förslag till beslut

Ordföranden yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

Laura Roselli m fl (V), Joseph Zamani m fl (S) och Lisa Carlbom (MP) anmälde ett särskilt uttalande.

Särskilt uttalande

Laura Roselli m fl (V), Joseph Zamani m fl (S) och Lisa Carlbom (MP)

Vi är glada att kommunens hemtjänst har fått bra resultat på brukarundersökningen, vilket visar att personalen där gör ett gediget jobb med att ta hand om våra äldre.

På den somatiska avdelningen på Edö visar resultatet ett högre värde (79), jämfört med kommunen (77), att brukarna är mycket nöjda / ganska nöjda sammantaget med sitt äldreboende. Men inom vissa områden får Edö somatiskt boende låga till väldigt låga resultat. Våra äldre ska få en god vård, med bland annat tillgång till läkare, möjligheter att få vistas utomhus samt att de ska få uppleva att måltiderna är en trevlig stund på dagen.

Vi vill att förvaltningen återkommer till nämnden för att informera om de handlings- och åtgärdsplaner som har tagits fram och hur utvecklingsarbetet framskrider.

§ 8 Stadsdelsnämndens pensionärsråd 2024**BESLUT**

Stadsdelsnämnden utser följande ledamöter och ersättare i nämndens pensionärsråd år 2024, enligt nomineringar från PRO och SPF Seniorerna i stadsdelsområdet.

Stefan Meijer ny	PRO Farsta	Ledamot
Kerstin Strömberg	PRO Farsta	Ledamot
Berit Johansson	PRO Sköndal	Ledamot
Alexandra Posacki	SPF Seniorerna Farsta	Ledamot
Ing-Marie Svensson	SPF Seniorerna Sköndal	Ledamot
Sven-Göran Svanborg	PRO Farsta	Ersättare
Wåge Johansson	PRO Sköndal	Ersättare
Gunnar Björkman	PRO Sköndal	Ersättare
Gunilla Thorsson	SPF Seniorerna Farsta	Ersättare
Ann-Christine Hanerud	SPF Seniorerna Sköndal	Ersättare

Ärendet

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden utser ledamöter och ersättare i nämndens pensionärsråd år 2024 enligt ovanstående nomineringar från de totalt fyra lokala föreningarna inom PRO och SPF Seniorerna i stadsdelsområdet.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2023-11-23.
Dnr FAR 2023/813

Förslag till beslut

Ordföranden yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

§ 9 Förordnande av tjänsteperson vid stadsdelsförvaltningen avseende begäran om polishandräckning enligt LVU

BESLUT

1. Stadsdelsnämnden förordnar Malin Hultlid, biträdande enhetschef vid ungdomsenheten inom avdelningen för individoch familjeomsorg, med rätt att begära biträde av Polismyndighet eller Kriminalvård enligt 43 § 1 st 2 p LVU för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande.
2. Beslut som fattas av namngivna tjänstepersoner anmäls och protokollförs vid sociala delegationens nästa sammanträde. Delegationens protokoll anmäls sedan vid nämndens nästa sammanträde.

Ärendet

Ibland behöver beslut kunna fattas snabbt. Därför finns lagreglerade bestämmelser om att såväl ledamöter som tjänstepersoner i vissa lägen har rätt att fatta beslut vid sidan om nämnden. Beslutet fattas då inte genom delegering – det handlar istället om en kompletterande beslutanderätt genom förordnande. Denna rätt följer direkt av lag, men nämnden behöver besluta vilka specifika personer den ska gälla.

Nämnden har genom tidigare beslut förordnat ett antal tjänstepersoner vid socialtjänstens enhet för barn och enhet för ungdom med rätt att enligt 43 § 1 st 2 p LVU begära hjälp av Polismyndighet eller Kriminalvård för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande. Nu föreslår förvaltningen att Malin Hultlid, ny biträdande enhetschef inom ungdomsenheten, förordnas

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2023-11-29.
Dnr FAR 2023/917

Förslag till beslut

Ordföranden yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

§ 10 Ekonomisk månadsrapport november 2023**BESLUT**

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens ekonomiska månadsrapport för november 2023.

Ärendet

Totalt för 2023 prognostiseras ett underskott om 9,1 miljoner kronor före resultatöverföring och en budget i balans efter resultatöverföring från fond.

Större underskott prognostiseras inom verksamhetsområde individ- och familjeomsorg; barn och unga, funktionsnedsättning samt inom barn, kultur och fritid.

Övergripande ekonomisk påverkansfaktor under året är utvecklingen av inflationen vilket har gett ett ökat kostnadstryck på alla verksamheter. De ökade kostnaderna har gett mindre marginaler att hantera rent verksamhetsknutna kostnadsökningar inom kärnverksamheter som exempelvis fler kostnadsdrivande placeringar inom myndighetsutövning avseende barn och unga.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2023-12-07.
Dnr FAR 2023/103

Förslag till beslut

Ordföranden yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

REMISSER OCH YTTRANDEN**§ 11 Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40)**

Svar på remiss från kommunstyrelsen

BESLUT

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av betänkandet Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40).

Ärendet

På uppdrag av regeringen har en särskild utredare utrett om Sverige ska godkänna det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen. Protokollet handlar om en individuell klagomålsmekanism.

Utredningen besvarar tre frågor:

- möjligheter för barn att kunna kontakta och klaga till FN:s barnrättskommitté när barns rättigheter har kränkts i beslut som berör dem
- om lagändringar behöver göras för att barn ska ha bättre förutsättningar att kunna klaga
- om organisationer i civilsamhället ska ges statsbidrag för att stödja barn som behöver hjälp i form av barnombud.

Förvaltningen ställer sig positiv till att Sverige godkänner det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen, där barns möjlighet till prövning av klagomål i enskilda ärenden ökar.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2023-11-27.

Dnr FAR 2023/869

Förslag till beslut

Ordföranden yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

ANMÄLNINGSÄRENDEN**§ 12 Protokoll från pensionärsrådet den 11 december 2023****BESLUT**

Stadsdelsnämnden lägger protokoll från pensionärsrådet den 11 december 2023 till handlingarna.

Förslag till beslut

Ordföranden yrkade att nämnden skulle lägga protokollet till handlingarna.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt ordförandens förslag.

**§ 13 Protokoll från Enskede-Årsta-Vantörs, Farstas och Skarpnäcks
gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 20 oktober 2023****BESLUT**

Stadsdelsnämnden lägger protokoll från Enskede-Årsta-Vantörs, Farstas och Skarpnäcks gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 20 oktober 2023 till handlingarna.

Förslag till beslut

Ordföranden yrkade att nämnden skulle lägga protokollet till handlingarna.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt ordförandens förslag.

§ 14 Ordförandens och stadsdelsdirektörens beslut enligt delegering och övriga anmälningssärenden

BESLUT

Stadsdelsnämnden lägger förvaltningens sammanställning över beslut enligt delegering och övriga anmälningssärenden till handlingarna.

Ärendet

- **Ordförandens beslut enligt delegering**
Ordföranden hade inte fattat några beslut under den aktuella perioden.

- **Stadsdelsdirektörens beslut enligt delegering och övriga anmälningssärenden**
Stadsdelsdirektören har fattat följande beslut enligt nämndens delegering. Inom parentes anges enligt vilken ärendegrupp i nämndens delegeringsförteckning eller vilket specifikt nämnduppdrag som delegerade beslut har fattats.
 1. 2023-10-26: Ändrad vidaredelegering av beslut om anställning av feriearbetande ungdomar. Dnr FAR 2023/818. (Enligt nämndbeslut 2018-06-14; dnr 1.1-255/2018.)
 2. 2023-11-03: Kompletterad vidaredelegering av beslut om boendestöd. Dnr FAR 2023/821. (Enligt nämndbeslut 2018-06-14; dnr 1.1-255/2018.)
 3. 2023-11-07: Vidaredelegering till förvaltningschefen vid serviceförvaltningen att för nämndens räkning genomföra upphandling av vitvaror. Dnr FAR 2023/857. (8:12)

Förvaltningen hade redovisat ärendena i en sammanställning daterad 2023-12-19.
Dnr FAR 2022/877

Förslag till beslut

Ordföranden yrkade att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden beslutade enligt förvaltningens förslag.

§ 15 Nämndens frågor och information från förvaltningen

Följande skrivelse lämnades in.

Öppna drogsener (*bilaga*)

Olof Peterson m fl (M)

BESLUT

Nämnden uppdrar åt förvaltningen att bereda skrivelsen till ett kommande sammanträde.

Vid sammanträdet den 16 november frågade Leif Söderström (SD) om det går att ha en återkommande punkt om trygghetsfrågor på nämndens föredragningslista. Förvaltningen fick i uppdrag att återkomma med svar vid ett senare tillfälle. Nämndsekreteraren påpekar nu att nämndens sammanträden syftar till beslutsfattande, utifrån de skriftliga underlag – tjänsteutlåtanden – som förvaltningen presenterar. De protokoll som förs i dessa ärenden återger beslut, inget annat. Nämndsammansättnings syfte och form gör det mindre lämpligt att ha ytterligare en stående punkt för muntlig information och diskussion, utöver den punkt som redan finns, *Nämndens frågor och information från förvaltningen*.

Inför dagens sammanträde hade Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet lämnat in följande frågor i ärendet om brukarundersökning inom kommunala vård- och omsorgsboenden, se § 7:

Farstas kommunala boenden Edö, Postiljonen och Ängsö får till stora delar bra omdöme av brukarna gällande bland annat personalens bemötande och tryggheten på boendet. Det är dock bara drygt hälften som är nöjda med aktiviteterna och utomhusvistelsen som erbjuds på boendena. Det är också endast en minoritet som vet var de ska vända sig med klagomål. Med anledning av detta skulle vi vilja ställa följande frågor.

1. Hur ser de boendes möjlighet till inflytande ut?

Förvaltningen svarade:

Arbets sättet på våra boende är personcentrerat, dvs de boendes behov och önskemål styr. Vid inflyttning och vid upprättande av genomförandeplanen efterfrågas också önskemål och behov. De boende har tex möjlighet att välja sina individuella aktiviteter med kontaktsmannen och möjlighet att välja mat. Det erbjuds ett varierat utbud av gemensamma aktiviteter som de kan välja att vara med på. Behov och önskemål kan variera över tid.

2. Hur ofta har de boende möjlighet till utomhusvistelse? Skiljer sig detta mellan boende/boendeform?

Förvaltningen svarade:

De boende erbjuds daglig utevistelse, erbjudandena kan bli tydligare. Här skiljer det sig åt mellan verksamheterna.

3. Hur ser de interna kommunikationskanalerna ut för klagomål? Informeras de boende om dessa?

Förvaltningen svarade:

Nu finns det snarlika rutiner på verksamheterna. Boende och anhöriga informeras vid inflyttning. Det finns en brevlåda på varje enhet för möjlighet att lämna synpunkter och klagomål om man inte vill eller kan lämna dem till ansvarig chef. Verksamheten med sämst resultat har gått ut med en extra information till boende och anhöriga om hur och till vem klagomål kan lämnas. Detta informeras det om månadsvis i närståendebrev.

Förvaltningschef Gunilla Ekstrand lämnade följande information:

- Vår Familjestödsenhet erhöll detta år en Kvalitetsutmärkelse. Det är andra året i rad som en verksamhet från Farsta får utmärkelsen.
- Vi ska inleda ett samarbete med Svenska med baby, som har fått finansiering av Allmänna arvsfonden för att testa ett nytt koncept. Konceptet går ut på att pigga svensktalande seniorer träffar föräldrar och barn som är nya i Sverige för att öva svenska och knyta band, ett samarbete mellan öppen seniorverksamhet och öppen förskola.
- Varje år hålls ett informationsmöte, i år 25 november, för alla som fyller 80 år om vilka insatser som finns att söka från kommunen och övrigt ”matnyttigt” att veta som senior. Alla som fyller/fyllt 80 år bjuds in via brev (förutom personer som har insatser från ÄO). För att ge besökarna möjlighet att under lite mer avslappnade former ställa frågor och ha dialog höll vi i år ett mingel/öppet hus och bjöd även in anhöriga att följa med.

Olika aktörer hade varsitt bord med informationsmaterial och representanter från SPF, Svenska kyrkan, biblioteket, väntjänst, dietist, Polisen och beställarenheten samt medarbetare från förebyggande enheten minglade runt. Vi bjöd på kaffe och kaka, godis, pennor och reflexer. Tyvärr var det kallt och nog lite halt, så av 60 personer som svarat att de skulle komma kom cirka 30. Många var kvar länge, gick runt mellan borden och pratade samt satt och fikade tillsammans med andra besökare. Några besökte Tuben för första gången och ville återkomma för att träffa andra vilket känns väldigt positivt.

- Vi har haft besök av socialborgarrådet Alexander Ojanne (S) som dels fick en dragning om Farsta Trygghetsforum, dels besökte vår öppna verksamhet Fammen.
- Oppositionsborgarrådet Andrea Hedin (M) har också varit här och besökte då Farsta gruppbestäder.

Ordföranden avslutade den öppna delen av sammanträdet.